

studium, og som træde langt mindre fættet ud i Livet end nu, efter at være bleene Kandidater, og som med det Formaal at blive Embedsmænd ved Siden af deres aandelige Syssler have faaet en Forbanelse og Udvikling, som siden vil være dem til Nytte i det praktiske Liv. Det er saaledes, jeg har opfattet Forbindelsen med det nu foreliggende Lovforslag, at det er saadanne Betragtninger, som det maaste kan være rigtigt for os at overveie, og som jeg i vedkommende Ungdoms Navn og da ogsaa i Samfundets Navn beder den høitærede Minister og de Sagkyndige at overveie. Jeg kan forstaa, at Udvalget ikke vil have Noget imod det, vi her have antydet; men jeg vil sige: Det vilde være urigtigt mod de nuværende Lærere, om man ikke desuaagtet kom dem tilhjælp med større Lønning, saalænge de ere i den dem anviste Gjærning, men det vilde ikke være rigtigt, hvis man fandt, at en Omordning stod nær for Døren, og saa slog dette Lovforslag fast som organisatorisk Lov. Lad Forhøielsen se som personlige Tillæg, der gives vedkommende Embedsmænd, men lad dem ikke forplante sig over til nye ansatte. Disse Ytringer skal jeg henstille til Udvalgets nærmere Overveielse.

Formanden (Krabbe): Inden jeg giver Ordet videre, skal jeg tillade mig at bemærke, at jeg nu har givet det ærede Medlem, der nys talte, fuldstændig Leilighed til at begrunde sin Mening om, at de Betragtninger, han først fremdrog, havde deres rette Sted ved dette Lovforslag; men jeg skal tillade mig at udtale, at han ved denne Begrundelse tilfulde har leveret Bevis for, at det, han omtalte, vedrører Skolens indre Organisation og Undervisningsspørgsmaalet, som naturligtvis staa i en vis Forbindelse med Lønningsloven, men som ikke i og for sig ere Gjenstand for Forhandling her.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg skal, saavidt det er muligt, holde mig borte fra at omtale Loven af 1871 og de Reformer, som ærede Medlemmer i saa Henseende have fremført her idag, og jeg skal gjøre det for det Første af den Grund, at jeg ikke kan se, at de staa i Forbindelse med dette Lovforslag, som virkelig ikke har nogen som helst organisatorisk Bestemmelse, og dernæst ogsaa fordi jeg tror, at det ikke vil være muligt paa Grundlag af dette Lovforslag, selv om man ikke vil tage Hensyn til, at det kun indeholder Lønninger, at komme ind paa alle de Reformer, som her ere omtalte. For at komme ind paa dem, maaske man paa en ganske anden Maade have hele det offentlige Undervisningsvæsen her i Landet liggende for sig. Man maatte da ikke alene have at tage Hensyn til Statens lærde Skoler, men ogsaa til de Realskoler, som i mer eller mindre Grad understøttes af Staten,

og selv om de ere private, og man maatte ogsaa — og det paa en vis Maade først og fremmest — tage Hensyn til hele Almueskolevæsenets Ordning. Først da, naar man har alt dette liggende for sig, kan man virkelig overse eller ialtfald gjøre Forsøg paa for sit eget Vedkommende at overse Sagen og faa danne sig en Mening om, paa hvad Maade hele Statens Undervisningsvæsen her tillands bør ordnes; men at gribe Sagen an paa et enkelt Punkt, Adjunkternes Lønningsforbedring, og desfra at udvikle sine individuelle Følelser, Stemminger eller Anskuelser angaaende endel Reformer, hvoraf nogle maaske kunne passe paa de nuværende Forhold, men hvoraf ogsaa nogle ere af den Beskaffenhed, at, hvis de bleve til Lov, vilde der fremkomme en Omordning, der vilde ødelegge det Gode, vi have, uden at skaffe noget virkelig Godt og Nyttigt istedet, det er Noget, det høie Thing og det Udvalg vilde gjøre en god Gjærning ved at afholde sig fra. Et har jeg glædet mig over, og det er, at der i de faldne Udtalelser synes at være en almindelig Erkjendelse af, at de ved Statens lærde Skoler ansatte Lærere for Liden ere meget for lidt lønede, og jeg tror heller ikke, at de Lønninger, som jeg har tilladt mig at foreslaa, ere for høie. Det Organisatoriske, som et æret Medlem fra Veile mente at finde i dette Lovforslag, nemlig at jeg ved den næstsidste Paragraph har søgt at stille den almindelige Skolefond saaledes, at den kan balancere, for at den ikke skal oppise sig selv, kan jeg ikke anerkjende for at være organisatorisk. Det er et rent finansielt Spørgsmaal, som forøvrigt allerede ligger for paa Finantsloven, som er forelagt iaar, og som jeg vil gjøre mit Yderste for at faae gennemført der; gaar det igjennem der, vil det vel ogsaa gaa igjennem paa denne Lov. Af et æret Medlem fra Slagelse (Dahl) er de private Realskolars uheldige Stilling, særlig Lærernes, omtalt, og der er gjort en Henstilling til Lovgivningsmagten, om det ikke vilde være rigtigt, at Staten kom disse Mænd og deres Gjærning tilhjælp. Det er muligt, at dette vil være rigtigt, men jeg tror dog, at man ogsaa ved dette Spørgsmaal maaske anmode ærede Medlemmer om at henvise det til et senere Stadium, naar man kommer til at tage — som jeg før hentydede til — det hele Undervisningsvæsen under Overveielse. Allensfals maa jeg dog formene, at det, der ligger nærmest for Staten, er at komme fine egne Embedsmænd tilhjælp og lønne dem, som forsvareligt er. Det maa først gjøres, inden der kan være Tale om at gaa videre og ved Uistud paa en eller anden Maade ogsaa komme de private Skoler og deres Lærere tilhjælp. Om de Nyttegjænger, der ere fremkomne om, at man ved Nedlæggelsen af nu bestaaende lærde Skoler, at man ved Indskrænkning af Klassernes Antal fra 6 til 4 ved at slaa de to nederste Klasser ihjel eller maaske, som der ogsaa